

Aan de Minister van AenM

Cluster secretaris-generaal

Directie Eigenaarsadvisering

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20301

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

7 april 2026

Onze referentie

12334456

Bijlage(n)

1

nota

Beslisnota ZBO evaluatie COA

1. Aanleiding

Op grond van artikel 39, eerste lid, van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient u de Staten-Generaal elke vijf jaar een rapport toe te sturen over het doelmatig en doeltreffend functioneren van een zelfstandig bestuursorgaan(zbo). In dat kader is een evaluatie uitgevoerd van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) over de periode 2019 tot en met 2024. U wordt geadviseerd om bijgaande beleidsreactie aan beide Kamers toe te sturen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met het volgende:

- Verzending van de beleidsreactie op de ZBO-evaluatie naar de Tweede Kamer en Eerste Kamer.

3. Kernpunten

De taakuitvoering door COA lijkt in het algemeen doeltreffend. Gedurende het grootste deel van de onderzoeksperiode is het gelukt alle asielzoekers onderdak te bieden, al waren veelvuldige noodgrepen nodig en stond de kwaliteit van opvang, zeker op noodopvanglocaties, onder druk. Door de sterke focus op het realiseren van voldoende opvangplekken kreeg doelmatigheid vooral in 2021–2023 weinig aandacht; in 2024 is hier aantoonbaar meer aandacht voor. Significant oordeelt de taakuitvoering, gegeven de dynamische context, als grotendeels doelmatig.

4. Toelichting

Significant doet de volgende aanbevelingen.

- Borg randvoorwaarden: continuïteit in de Spreidingswet, structurele financiering voor 41.000 vaste plekken (opschaalbaar tot 70.000) en sterkere ketenregie/voorspelbaarheid.
- Maak in de driehoek heldere crisisdefinities en scenario's, leg rollen en verwachtingen vast en blijf rolvast in de uitvoering.
- Heroverweeg het AenM-dealmakersteam ten behoeve van rolzuiverheid.
- Zorg voor balans kort en lange termijn bij COA: lerende organisatie, scherpe prioritering, passende structuur en gerichte communicatie met doorwerking op locaties.
- Versterk sturing op doeltreffendheid en doelmatigheid: monitor kostprijzen, behandel KPI's consequent, bewaak basisuitgangspunten en positioneer SZW als volwaardige medeopdrachtgever.

4.1. Juridische overwegingen

Elke 5 jaar dient de doeltreffendheid, doelmatigheid en governance van ZBO's te worden onderzocht volgens de Kaderwet ZBO's. De evaluatie van het COA stond eigenlijk vorig jaar gepland, maar in de bestuurlijke driehoek COA is afgesproken deze één jaar later uit te voeren, met oog op de roerige periode waarin het onderzoek in dat geval had moeten plaatsvinden.

4.2. Krachtenveld

De evaluatie is uitgevoerd door Significant groep in opdracht van de -SG als continuïteitsverantwoordelijke van het COA. Directie Financieel Economische Zaken, Directie Ketensturing, het COA en ketenpartners hebben hun medewerking gegeven aan de evaluatie.

4.3. Strategie

Conclusies en aanbevelingen worden gedeeld in de bestuurlijke driehoek. Alle aanbevelingen zijn inpasbaar in huidige inzet.

4.4. Uitvoering

Het ministerie en het COA geven gezamenlijk invulling aan de aanbevelingen uit de evaluatie. De voortgang van de opvolging van de evaluatie zal worden gemonitord in de bestuurlijke overleggen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.